Mūsų LIETUVA

NR. 28 (1093) S. PAULO — BRASIL — 1969 M. LIEPOS — JULHO 11 D. - XXI METAI

Lietuviu Šeimos ir Švietimo Metai

Sio M.L. nr. GARBĖS LEIDĖJAS

yra STASYS KUMPIS

gyvenąs RIO DE JANEIRO mieste.

Už paramą jam nuoširdžiai dėkoja

«Mūsų Lietuvos» Administracija

Didelė Krizė Italijoje

ROMA. ITALIJOS SOCIALISTŲ PARTIJA suskilo į dvi. Petro Nienі suvienyta, ji niekada nebuvo vieninga. Suskilo, kai partijos kongrese jos kairysis prokomunistinis sparnas laimėjo rinkimus į vadovaujamus organus. Ši grupė reikalavo stipresnės jungties su Italijos komunistų partija.

SUVIENYTOJI SOCIALISTŲ PARTIJA

Tuoj po vadovybės rinkimų sudaryta nauja Suvienytoji Socialistų Partija. Deputatas Mario Tanasi jos generaliniu sekretoriumi pakvietė Mauro Ferri. Ši naujoji socialistinė partija yra demokratiškesnė ir nenori jungtis su komunistais nei bendradarbiauti su ja. Tačiau ji teturi trečdalį socialistų partijos atstovų, būtent, 12 senatorių ir 21 atstovą seime.

Didžioji dalis pasiliko su senąja partija. Ši — Italijos Socialistų Partija turi beveik dviejų trečdalių parlamento atstovų ir socialistinių darbininkų sindikatų vadovybių pritarimą. Petro Nenni žadąs visai atsisakyti iš politikos.

Yra dar trečia, «lygsvaros grupė», kuri nenori prisijungti nei prie pirmosios, nei prie naujosios socialistų partijos. Tačiau ją tesudaro tik 13 parlamento atstovų.

ATSISTATYDINO ITALIJOS VYRIAUSYBĖ

Praeitą šeštadienį atsistatydino krikščionių demokratų partijos vado Mariano Rumor vadovaujama Italijos koalicinė Vyriausybė. Mat, suskilus Socialistų Partijai, iš Vyriausybės pasitraukė trys tos partijos ministeriai. Dabar sunku bus sudaryti naują vyriausybę.

Be Italijos Socialistų Partijos balsų vieni krikščionys demokratai su respublikonais neturėtų parlamente balsų daugumos. Vėl sudarant vyriausybę, kad ir su sumažėjusiais socialistais, iškyla didelių sunkumų. Italijos Socialistų Partija reikalauja greit vykdyti įvairias dideles reformas. O tam nepritaria nei Krikščionių Demokratų Partijos dešinysis sparnas, nei liberaliniai, kapitalistiniai Italijos sluogsniai.

Užtat gali įvykti nauji visuotiniai rinkimai į parlamentą. Juose komunistų partija ir kitos kraštutinės kairiosios ir dešiniosios grupės tikisi gauti daug balsų. Kiti mano, kad balsuotojai, bijodamiesi komunistų įsigalėjimo Italijoje, vėl balsuotų masiškai už krikščionių demokratų partiją ir kitas demokratines partijas, kurios šiuo metu veikia Italijoje.

Koegzistencija be kaukės

MASKVA. Sov. Rusijos valdžios oficialaus organo «Izvestia» savaitiniame priede yra būdingas straipsnis «Be kaukės». Projektuojamosios prezidento Niksono kelionės Rumunijon proga jame pasisakoma, kaip Sovietų Rusija supranta be kaukės užsidėjimo koegzistenciją arba taikų sugyvenimą su JAV-bėm.

Jame rašoma, kad dabartinės JAV Vyriausybės politika «yra priklausoma nuo visos eilės tiesioginių ir netiesioginių veiksnių. Tačiau nukritus užsidėtom kaukėm, vaidinimas lieka atidengtas, ir galime stebėti tikrovę.

GRASINIMAS JAV-BĖMS

O tikrovė esanti ši. JAV-ių prezidentas Niksonas komunistinio bloko valstybės Rumunijos lankymu siekiąs varyti «promocionalinę politiką» ir suskaldyti politiškai bei ideologiškai socialistines valstybes».

Jis turįs žinoti, jog «taikaus sugyvenimo» reiškimasis demokratinių Vakarų su komunistiniais Rytais turįs būti «be perdėjimų». Prezidentas Niksonas įspėjamas: jis turįs žinoti, jog apsilankymas Rumunijoje «galįs labai brangiai kainuoti amerikiečių tautai». Be to primena jam «neturėti iliuzijų apie tikrąjį jėgų santykį pasaulyje».

Štai kaip Kremliaus valdovai supranta, visai atvirai žiūrint, be užsidėtos kaukės, koegzistenciją. Nei kitos Vakarų valstybės — pridėkim, nei grupės ar paskiri asmenys — negali lankytis komunistiniuose kraštuose už geležinės uždangos ar panaudoti kitokius «taikaus sugyvenimo» būdus, jei tai neatitinauja Kremliaus tikslams ar galėtų kokiu nors būdu būti priešingi jiems. Jei ne — tuoj grasymai, teroras, tardymai, nužudymai, kalėjimas, priverčiamojo darbo stovyklos.

ĮGALINIMAS KOMUNISTINĖS PROPAGANDOS.

Tuo tarpu gi Sovietų Sąjungos valdovai, pasinaudodami Vakarų kraštų gerų santykių troškimu patys dažnai keliauja į demokratines Vakarų valstybes ir siunčia ten savo komisarus, delegacijas ir paskirus specialistus, mokslininkus, meninikus. Jie visi tiesioginiu ar netiesioginiu būdu turi skelbti Sovietų Rusijos «pranašumą» ir varyti sovietinę propagandą bei stiprinti juose prokomunistines grupes ar sąjūdžius.

Be to, JAV-bės dabar dėl ūkinių sunkumų ir kitų vidujinių bei išorinių priežasčių deda pastangų sumažinti savo išlaidas bei įsipareigojimus užsienyje. Joje stiprėja vėl izoliacizmas. Rusija gi daro priešingai — stiprina intervencionizmą. Paskutiniai jo atvejai — invazija Čekoslovakijon pagalba komunistams paimti į savo rankas Sudano valdžią, iš kur galės stiprinti savo įtaką į Centro Afrikos valstybes ir stipriau kontroliuoti Egiptą, sudarymas ūkinės techninės pagalbos sutarties su Iraku.

SOV. RUSIJA SKVERBIASI Į IRAKĄ

MASKVA. Ką tik pasirašytas susitarimas tarp Sovietų Rusijos ir Irako dėl ekonominio ir techninio šių kraštų bendradarbiavimo. Juo Sov. Rusija pasižada Irako valstybinėms įmonėms padėti geriau išnaudoti turtingus žiuolo šaltinius. Tai įgalins sovietus vis labiau skverbtis į Irako gyvenimą.

Su Sirija ji irgi pasirašė techninės pagalbos susitarimą. Ir šiaip Sovietų Rusijos ir komunizmo įtaka Sirijoje vis labiau stiprėja.

NUŽUDYTAS TOM MBOYA

NAIROBI. Nesenai nužudytas Centro Afrikos Kenia valstybės planavimo ministras Tom Mboya. Jis nužudytas nežinomo asmens grįžtant iš vaistinės.

Tomas Mboya buvo savo įtakingumu ir populiarumu antras asmuo Kenia valstybėje. Jis daug prisidėjo prie nepriklausomybės iškovojimo ir gero Kenia valstybės finansų sutvarkymo.

Jo, Luo kilties negrai, keršydami už jo mirtį, padegė nemažą automobilų ir išdaužė langų toje apylinkėje, kur jis buvo pašarvotas. Jo nužudymo priežastys dar nežinomos. Spėjama, kad nužudė kairiosios grupės žmogus. Mat Mboya, nors pats socialistas, buvo laikomas vakariečiu ir JAV-bių gerbėju.

✦✦✦

TEBESITĘSIA GINČAS

SAN SALVADOR. Prasidėjęs dėl pralaimėtų futbolo rungtynių, ginčas tarp San Salvador ir Honduras valstybių vis vis tebesitęsia. Prisidėjo neapykanta, kurią turi Honduro gyventojai pas juos dirbantiems 15.000 San Salvador piliečiams turintiems aukštesnį išsilavinimą.

Praeitą savaitę Honduro karių ir ginkluotų civilių grupė mėgino porą kartų įsiveržti į San Salvador teritoriją. Tačiau buvo atstumti. Tai dar labiau paaštrino ginčą. Jų kaimynės Costa Rica, Guatemala ir Nicaragua deda daug pastangų sutaikinti jas.

STIPRĖJA KOVOS

TEL-AVIV. Arabų teroristai ir partizanai vykdo vis naujus teroro veiksmus Izraelio teritorijoje. Nesenai jie susprogdino aukštos įtampos laidų bokštus Wadi Paran apylinkėje.

Žydų kariniai daliniai irgi vis įsiveržia į Jordaniją o jų artilerija per Suezo kanalą bei lėktuvai bombarduoja Egipto svarbias vietoves.

Izraelio Užsienio Reikalų ministrė Abba Eban stipriai kritikavo Jungtinių Tautų Saugumo Tarybą ir jos narius už pasmerkimą Izraelio dėl nutarimo prijungti Jeruzalės arabų priemiestį prie bendros Jeruzalės miesto administracijos.

✦✦✦

Brazilija

SUDARYTA KONSTITUCIJOS KOMISIJA

Prezidentas Costa e Silva pakvietė žinomus juristus Carlos Medeira ir Themistocles Calaventi į Konstitucijos pataisymo komisiją. Jai priklauso be paties prezidento ir Konstitucijos reformos autoriaus Pedro Aleixo, valstybės viceprezidento ir Kongreso pirmininko, dar įtakingesnis Teisingumo ministras Gama e Silva ir Respublikos Prezidento Civilinio Kabineto šefas, ministras Rondon Pacheco.

KADA BUS PRIIMTA KONSTITUCIJA?

Tikimasi, kad iki liepos 17 d. anteprojektas bus jau paruoštas. Tada jis bus įteiktas galutiniam prezidento patvirtinimui. Po to bus — jau kaip naujosios konstitucijos projektas — pateiktas svarstyti Brazilijos Kongresui.

Kada tai bus — niekas tikrai nežino. Iš įvairių Vyriausybės ir kariškių išsitarimų, spėjama, kad Kongresas vėl bus sušauktas ateinančio rugpiūčio mėnesio pradžioje.

Nežinoma ir konstitucijos priėmimo eiga: ar Kongresas gales projektą tik patvirtinti ir atmesti ar galės pridėti savo pataisymų. Šiaip naujosios Konstitucijos priėmimas kongrese yra garantuotas dėl absoliučios valdžios partijos ARENA daugumos.

Daugelis spėja, kad naujoje Konstitucijoje būsią įtraukti 1964 m. Revoliucijos principai ir paskutinių Institucionalinių Aktų svarbieji nuostatai.

ATVYKO PORTUGALIJOS PREMJERAS

Antradienį Brazilijon atvyko Portugalijos ministrų pirmininkas Marcelo Caetano. Atvyko aplankyti daugelio portugalų naujosios tėvynės, Brazilijos.

Brazilijos sostinėje Marcelo Caetano buvo priimtas prezidento Artur Costa e Silva ir senato bei seimo pirmininku.

Trumpai buvo sustojęs Pará sostinėje Belem, ir Minas Gerais sostinėje Belo Horizonte. Trečiadienį atvyko į S. Paulo. Čia buvo priimtas S. Paulo valstijos seime ir pagerbtas gubernatoriaus Sodré iškilminga vakariene. Ketvirtadienį, penktadienį ir šeštadienį jis buvo Rio de Janeiro mieste, kur ir portugalų daugiausia.

Politiniai pabėgėliai iš Salazaro Portugalijos šia proga Caetano įteikė sveikinimo raštą. Jame prašo taip pat ir platesnio demokratinių laisvių įgyvendinimo Portugalijoje.

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

IŠ NEW YORKO LIETUVIŲ GYVENIMO

KATALIKŲ FEDERACIJOS SEIMELIS visos New Yorko ir apylinkių vyko balandžio 13 d. Viešpaties Atsimainymo parapijos salėje. Per posėdžius buvo padaryti katalikų draugijų veiklos pranešimai, kaip Angelų Karalienės parapijos organizacijų, Katalikų Moterų Kultūros Draugijos KMS 29 kuopos, Lietuvos Vyčių seniorų, Gyvojo Rožančiaus, New Yorko Apskrities Katalikų Federacijos ir kitų. Buvo paskaita «Apie lietuvių parapiją ir jos reikšmę», netrūko ne linksmosios dalies.

ATNAUJIN BAŽNYČIĄ

«Aušros Vartų» parapijos tarybos posėdyje priimtas lietuvio dailininko J. Subačiaus kontraktas. Atnaujinimas kainuosiąs 18.000 dolerių. Taryba paskelbė savo prašymą, kad kiekviena šeima, turinti automobilį, pasistengtų pavežinti į lietuvių bažnyčią savo artimiausią kaimyną.

JAUNIMO DRAUGIJOS

New Yorkas po Čikagos yra pats didžiausias lietuvių gyvenamas miestas. Jaunimas turi Ateitininkų Marijos Pečkauskaitės vardo kuopą, kurią sudaro 45 vyresnieji, jauniai ir mažiukai. Kuopa nesen surengė Šeimos šventę.

Yra net visas skautų ir skaučių Neringos tunas; taip pat Šviesos-Šantaros skyrius ir sportininkų "Lietuvių Atletų Klubas» su dviem futbolo komandom, jauniais ir mažaisiais. Yra Maironio Lituanistinė Mokykla ir kitos šeštadienio mokyklos.

KITI SAMBŪRIAI

Iš kitų sambūrių pažymėtini Pasaulio Lietuvių Bendruomenės keli skyriai, kurie puikiai paruošė Pasaulio Lietuvių Bendruomenės didžiulį seimą su įdomia programa, Pranciškonų Vienuolynas, kuriame gyvena ir jų provincijolas, čia leidžiamas du kartus per savaitę laikraštis «Darbininkas», mėnesinis gražus žurnalas «Aidai» ir pranciškoniškos dvasios laikraštukas "Varpelis». Pranciškonai dabar ruošiasi statyti didžiulį pastatą su Aušros Vartų koplyčia, Kultūros Židiniu ir Jaunimo Centru.

Yra gana gausi Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga; kuri gegužio 30-31 d. turėjo savo seimelį, Masphet Lietuvių Piliečių Klubas; New Yorko Moterų Vienybė; keli nemaži šalpos centrai, kaip BALFo skyrius su centrine įstaiga, įpasiunčia šimtus siuntinių į Sibirą, Lietuvą, Lenkiją ir kitus kraštus, Lietuvių Raudonojo Kryžiaus Išlaikymo Komitetas, Lietuvos Fondas, lietuvių fondas ir kiti.

NEW YORKO FILATELISTŲ DRAUGIJAI

š. m. balandžio mėnesį sueijo 15 metų nuo įsikūrimo. Ji dabar turi 100 narių ir iki šiol yra išleidusi savo laikraštėlio 65 numerius. Dabar baigia surinkti medžiagą Lietuvos pašto ženklų katalogui išleisti. Draugija plačiai išgarsino Lietuvos vardą JAV-se ir pasaulyje ir yra laimėjusi daugybę premijų be pažymėjimų už Lietuvos pašto ženklų rinkinius.

GARSINA PASIŽYMĖJUSIUS

New Yorkas turi visą eilę pasižymėjusių rašytojų, menininkų, artistų ir kitokių lietuvių. Gegužio 10 d. Liet. Taut. Sąjungos 1 skyrius pristatė Prano Narvydo knygą Gimtinės Takais». Joje yra surinkta dalis Pr. Narvydo spaudoje pasirodžiusių įdomių apsakymėlių, novelių, labai įdomiai vaizduojančių Lietuvos gyvenimą.

Gegužio 16 Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų New Yorko skyrius pagerbė inžinierių Antaną Navicką, kuriam sueijo 75 metai amžiaus.

Gegužio mėn. per lietuvių radijo programą «Laisvės Žiburiai» transliuota pagarsėjusios Metropolitan Operos solistės Lilijos Šukytės paskutiniuose koncertuose įdainuotos dainos. Po to Šukytė išvyko 4 mėnesių gastrolėms po Europos sostinių teatrus.

BOSTONO LIETUVIAI

Apie 400 kilometrų į šiaurę nuo New Yorko uosto yra Bostono miestas, kuriame gyvena daug lietuvių. Jie turi išvystę gerą lietuvišką veiklą.

ŠIAULIŲ JUBILIEJUS

Jono Vanagaičių Šaulių kuopa Bostone gegužio pradžioje suruošė savo auksinio jubiliejaus minėjimą. Po pamaldų, kuriose buvo pašventinta nauja kuopos vėliava, įvyko iškilmingas aktas. Jo metu buvo įteikti atžymėjimo ženklai Juozui Kapočiui, Lietuvių Bendruomenės Tarybos pirmininkui ir Lietuviškosios Enciklopedijos leidėjui, Onai Ivaškienei, pasišventusiai tautinių šokių ansamblio vadovei Steponui Minkui, ankstyvesnės lietuvių kartos veikėjui, jau 35 metus radijo bangomis garsinančiam lietuvišką žodį ir dainą bei ikururusiam šaulių kuopą.

Meninę dalį atliko iš netoli atvykę lietuviškos Šv. Antano Gimnazijos mokiniai. Jų choras, vadovaujamas komp. J. Gaidelio, sudainavo dainų pynę, o jų dramos ansamblis suvaidino pačių parašytą vaidinimą «Partizano kerštas», ir tautinių šokių ratelis sušoko eilę šokių.

DU VAIDINIMAI.

Bostono lietuvių Dramos Sambūris gegužio 11 Lietuvių Piliečių Draugijos salėje suvaidino du vieno veiksmo dramos veikalus. Pirmasis veikalas — tai žymaus švedų dramaturgo Aug. Strindbergo drama «Stipresnioji». Antrasis — tai Lietuvoje pragarsėjusio dramaturgo tragikomedija «Maniakas». Jame vaizduojama, kaip maniakas, išprotėlis vairuoja traukinį ir veža į pražūtį įvairiausius visuomenės tipus.

MENO PARODA.

Lietuvių Tautinės Sąjungos Namuose gegužio mėnesį vyko dailininko Vaclovo Rato grafikos darbų paroda. Parodą surengė Bostono skautų židinys.

VIS PATOGIAU SAVAME NAME

Bostono Lietuvių Piliečių Draugija jau 1950 metais įsigijo 5 aukštų namą su geroms salėm, talpinančiom 400 žmonių, tinkamom įvairiems parengimams. Tačiau name nebuvo keltuvo, ascenzoriaus. Todėl 1967 metais pradėtas organizuoti keltuvo fondas. Atsirado stambių aukotojų (net po 500 dolerių) ir smulkesnių, suruošta parengimų. Ir štai šiais metais keltuvas ne tik veikia, bet ir išmokėtas. Tai didelis patogumas savame name.

Kontra-Zvalgyba Lietuvoje

JONO BUDRIO ATSIMINIMAI

(tęsinys)

— Na, jei leidimą (pratęsdamas tą žodį) turite, — nusišypsojau — tai tvarkoj. Apsirenkite ir einame.

Kleščinskis prašė, kad jo nesuimčiau, ir keista, dabar jam atsirado garbės pajautimas ir noras ginti Lietuvos interesus.

— Negerai Lietuvai. Skandalas. Buvęs generalinio štabo viršininkas — geriau leiskite išvažiuoti į užsienį. Aš į Maskvą nevažiuosiu. Leiskite išvykti į Argentiną.

— Tai ne mano kompetencija, aš savo užbaigiau. Tolimesnis sprendimas yra valdžios rankose.

Kleščinskis pasiėmė visokiausių vaistų, ir atvežiau jį savo įstaigon. Jau jo bute buvau susipažinęs su tais atimtais iš Sinicyno popieriais. Tai buvo trys lapai, išplėšti iš sąsiuvinio, ir paties Kleščinskio ranka surašytas cheminiu pieštuku rusų kalba raportas. Pabaigoje parašas — slapyvardis «Ivanov XII»; apačioje: P. S. «Man suteikta teisė nešioti karinę uniformą»

Vadinas, generolas neiškentė nepakėlęs savo kainos prieš Sovietus.

Klausiu generolą, kaip ir kada jo ryšiai prasidėjo. Atsakė, jog jis, nematęs savo ateities Lietuvoje, norėjo išvykti į Sov. Sąjungą, bet jam buvo pasiūlyta įrodyti darbais savo ištikimybę. Pradžioje reikalaudavo smulkių dalykėlių, o vėliau vis daugiau; — Buvote aukštose pareigose armijoje, turite kiek pažinčių, praneškite viską; jeigu ne — žinosime, kad tamsta esate priešas, būdamas tikras rusas, ir dėl to jūsų kaltė bus dviguba.

— Jie jau turėjo mano ranka rašytus pranešimus, — pakvitavimus. Kas man liko daryti? Už tat mano motina ir žmona nebadavo Maskvoje. Per pasiuntinybę siunčiau joms laiškus ir iš jų gaudavau, kad jos globojamos ir gaudavo kiekviena po 250 litų mėnesiui. Nors man buvo pažadėta, kad po metų galėsiu galutinai vykti Maskvon, bet atidėliodavo, ir štai...

ŠNIPO GALAS

Buvo po 23 valandos. Išsiaiškinau telefonu, kur dabar gali būti ministrai. Pasirodė, kad visi trys: ministras pirmininkas, krašto apsaugos ir vidaus reikalų ministrai buvo karininkų Ramovėje, kur buvo kažkokios iškilmės. Nuvykau ten, pranešiau apie įvykį, ir, žinoma, visi apipylė klausimais. Bet nepasilikau ilgiau, nes darbas laukė.

Sekančią dieną persiunčiau Kleščinskį su visa medžiaga karo komendanto žiniai.

Pabaigai dar turėčiau pridėti, kad Sinicynui atbėgus į pasiuntinybę ten visi buvo «pastatyti ant kojų». Iš ryto, po devynių, per duris išgužėjo į visas puses visas jų pulkas, išskyrus viršūnes. Kiekvienam jų buvo paskirtas postas Vytauto prospekto abiejose pusėse, Laisvės alėjoje ir per keletą valandų jie, tūpčiodami ar žengdami kelis žingsnius, stebėjo savo pasiuntinybę — negi tikėjosi iš to įvykio kokių nors pasekmių diplomatinei atstovybei?

Sovietų pasiuntinys, tas «gudrusis» P-kis, paprašė audiencijos pas užsienių reikalų ministrą prof. A. Voldemarą. Peržengęs slenkstį, kaip man pasakojo pats profesorius, sustojo prie durų, išskietė rankas ir pasakė:

— Vinovat — kaznyte (esu kaltas — bauskite).

Jam sugrįžus, visi iš pasiuntinybės pasiųstieji «sekliai» buvo sušaukti atgal.

Popietinė Kauno spauda išėjo su ta sensacinga naujiena, ir visą savaitę laikraščiai buvo pilni sieksninių straipsnių su smulkmenomis ir spėliojimais; jei Kleščinskis yra «Ivanov XII», tai kas tie nuo I iki XI, o gal yra XIII ir daugiau? Taip, tokių «Ivanovų», nebūtinai tų pačių pavardžių, buvo ir daugiau, bet apie juos papasakosiu kitoje vietoje.

Pasirodžius spaudoje žiniai apie tokio šnipo suėmimą, įvairios kitų valstybių atstovybės norėjo sužinoti apie tą bylą smulkiau. Vieni kreipėsi tuo reikalu į užsienių reikalų ministeriją, kiti, kurie pažino mane asmeniškai, norėjo žinoti iš tiesioginio šaltinio. Tarp tokių buvo ir Britų vice-konsulas p. B. Su juo susitarėm pavakarieniauti Lietuvos Viešbučio restorane, atskirame kambaryje. Vienas (man žinomas) mus matė išeinant ir padarė išvadas: apie Kleščinskio darbus mums pranešė britai.

(Karo lauko teismo sprendimu, gen. Kleščinskis buvo sušaudytas 1927 m. Red.)

SUGRĮŽĖLIS IŠ SOVIETŲ

Namie radau telefonogramą iš Šiaulių punkto viršininko, jos pas jį atėjo ir «pasidavė» nuteistas mirti buv. kareivis — veiklus komunistas. Po teismo sprendimo jis buvo iškeistas į nuteistą Sovietų Rusijoje «buržujų». Tokie mainai tada buvo plačiai praktikuojami. Šiaulių punkto viršininkas klausia ką daryti?

Susipažinau su to buvusio komunisto bylą ir nuvykau į Šiaulius pats išsikalbėti su juo. Radau aukšto ūgio, petingą atletą, bet didžiai išsigandusį.

(Bus daugiau)

MŪSŲ LIETUVA

«NOSSA LITUANIA»
RUA JUATINDIBA, 20
SÃO PAULO, 13 S.P.
TELEF. 273-0338

LIETUVIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS

DIRETOR RESPONSAVEL DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO
REDATOR: JONAS KIDYKAS
Administr.: Jonas Bružikas

PRENUMERATOS KAINA METAMS: N Cr.$ 15,00 visoje P. Amerikoje GARBĖS PRENUMERATA NCr.$ 50 00. GARBĖS Atskiro numer.išleidimas NCr.$75.00 Paskiro Nr. Kaina Cr.$0 30
SKELBIMAI: pirmame puslapyje NCr. $ 20,00 paskutiniajame NCr$ 15,00. viduriniuose puslapiuose NCr.10,00
Ilgalaikiams skelbimams daroma nuolaida

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai grąžinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Atsigaut, atsinaujint

Kodėl kaikurios organizacijos ilgai gyvuoja ir klesti, o kitos laikosi kurį laiką, paskui ima stingti, narių vis mažėja, kol pagaliau visai nustoja veikusios?

Sunku būt rasti «amžiną organizaciją». Bet vis dėlto yra pasisekę ištirti ir sužinoti, kaip galima pratęsti organizacijos gyvybingumą ir kūrybingumą.

Kaip tauta nuolat atsinaujina per naujus, jaunus narius, taip ir organizacijos turi nuolat atsinaujinti, kad gyvuotų.

Pažvelkime į žmogų, kas sustingsta vienoje formoje, gal vosenoje, tas užsidaro savyje ir gal nenori ar negali suprasti ir pripažinti gyvenimo permainų, tas atsilieka ir nieko nauja nesukuria.

Tas pats yra ir su draugijomis ir su visuomene: kol jos jaunos, jos yra jaunos, jos yra lanksčios ir ryžtasi pabandyti, rizikuoti; kai pasenęta, gyvybingumas sumažėja, ankstesnis galvosenos ir veiklos lankstumas ima sustingti, nieko nau jo nebeužsimoja atlikti, nebėra jėgų imtis staigiai atsiradusių reikalų spręsti arba stoti akis į akį su netikėtai atsiradusiomis problemomis.

Daugelis dalykų, kurie mažina lankstumą ir trukdo sugebėjimą pasikeisti yra neišvengiami ir net pageidaujami. Kas dalyvavo kokios nors organizacijos steigime ir prisimena to laikotarpio maišatį ir nepaprastą užsidegimą tuojau viską ant galvos pastatyti, vis dėlto nenorėtų grįžti prie primityvaus anų laikų veikimo būdo. Ir organizacijos turi subręsti, nurimti, negali visą laiką jaunuoliškai blaškytis. Bet tai nereiškia, kad jos neišvengiamai turėtų stingti ir merdėti.

Kiekvienas asmuo, kiekviena organizacija turi bręsti ir subręsti, bet daug pereina nuo to, kaip tai vyksta.

Vis atsinaujinančioje organizacijoje subręsta darbo sistema arba rėmai kuriuose vyksta gyvas judrus gyvenimas, atsinaujinimai. Kur to prisilaikoma, ten net greitos permainos gali vykti be smurto, be didesnių sukrėtimų.

Kad taip būtų, reikia jaunus žmones įpratinti taip galvoti ir elgtis, kad jie nenustotų augę, kad nebūtų akli ir už dari permainoms. Tokie žmonės susikurs organizacijas, kurios vis sugebės iš vidaus atsinaujinti, eiti su laiku ir visuomet klestės.

Vienintėlis būdas išsilaikyti yra nuolat atsinaujinti ant tvirto praeities patyrimo pagrindo. Nėra nė vienos šių laikų mokslo srities, kurie nesiremtų praeities tradicijomis, įgytomis žiniomis, patyrimais. Reikėjo ilgų metų tyrinėjimų, duomenų, sistemos, kad galėtų įvykti pažanga. Tas pats galioja ir organizacijoms: neatmesti praeities patyrimų ir neužsidaryti savo kiaute dabarties kitokiems reikalavimams.

Maskvos konferencija

PETRAS PAKALNIS

Du kartu atidėta, galų gale rūpestingai paruošta ir smulkiai išplanuota tarptautinė komunistų konferencija prasidėjo Maskvoje birželio 5 dieną. Sveikindamas 75 kraštų atstovus, Leonid Ilyič Brežnev taip jiems tarė: «Mūsų partija ir visa Sovietų tauta aukštai vertina jūsų pasitikėjimą, kurį parodėte, susirinkdami pasitarimui mūsų sostinėje Maskvoje».

AR TAI PASITIKĖJIMAS

Brežnevas galėjo taip kalbėti tik konferencijos pradžioje, nes matyt dar nežinojo, kad kitų kraštų komunistai susiriko parodyti ne pasitikėjimą, bet, prieš.gai, nepasitikėjimą rusų vedamai politikai. Tas nepasitikėjimas liečia tris dalykus: rusų ir kinų kivirčus, į kuriuos kitų kraštų kraštų komunistai nenori veltis, nes jie yra grynai politinio pobūdžio. Kitais žodžiais tariant jie nenori spręsti klausimo, kam priklauso žemės, carų atimtos iš Kinijos. Antras dalykas yra Čekoslovakijos invazija, kurią nedviprasmiškai pasmerkė daugelio kraštų atstovai. Trečias dalykas yra pačios konferencijos rezoliucijos, kurių nepasirašė 14 kraštų atstovai, o kiti priėmė tik dalimis.

SENIAU IR DABAR

Pažiūrėjus į šią ir 1960 metų tarptautinę komunistų konferenciją, matosi didelis skirtumas. 1960 metų konferencijoje dalyvavo 81 kraštų atstovai ir visi priėmė konferencijos rezoliucijos. Šįmet iš 100 kraštų, kuriuose veikia komunistų partija, tik 75 kraštai teikėsi atsiųsti atstovus arba stebėtojus be jokio balso. Nepaisant ankstyvesnio sutarimo, kad nebus liečiamas Kinijos ir Čekoslovakijos klausimas, tie klausimai iškilo savaime, nes jie liepė principinį dalyką, būtent rusų užmačias valdyti kitų kraštų komunistus. Stalino laikais tai buvo savaime suprantamas dalykas. Jei Maskva tardavo kokiuo nors klausimu savo žodį, jis būdavo priimamas kaip šventa tiesa. Bet po drąsaus ir rizikingo Jugoslavijos atsimetimo nuo Maskvos dominacijos, laikui bėgant atsirado daugiau komunistų, kurie pradėjo slysti rusams iš rankų. Dabar Kinija, Albanija, Jugoslavija ir Rumunija eina savo keliais, o Vengrija tyliai decentralizuoja savo pramonę, panašiai kaip buvo pradėjusi Čekoslovakija. Kritikuodamas rusų politiką, Italijos komunistų partijos vicepirmininkas aiškiai ir nedviprasmiškai Brežnevui pasakė, kad «komunistų sąjudyje negali būti vadovaujančio centro vadovaujančios partijos ar vadovaujančios valstybės. Tie žodžiai turėjo gilų įsmigti Brežnevui į širdį, nes jis, užėmęs Čekoslovakiją, pasakė, kad Maskva turi teisę ir pareigą sudrausti kiekvieną komunistų partiją, nutolstančią nuo Marksо-Lenino doktrinos. Dabar, besibaigiant Maskvos konferencijai, jis ir kitų kraštų komunistai pareiškė, kad Maskva tokios teisės neturi. Tai yra, turbūt, pats įdomiausias ir reikšmingiausias konferencijos rezultatas.

BENE SUSIARTINA SSSR SU JAV?

Ba giantis Maskvos konferencijai, JAV laikraščiai pranešė, kad Sovietai ir JAV nori vesti pokalbį apie atominių ginklų gamybos suvaržymą. Mat, rusai ir JAV, išdami pinigus neproduktyviems ginklams, po kiek laiko pajunta nesaugūs, kaip anksčiau, ir neturi kapitalo naudingesniems reikalams. Rusijoje, tarp kitko, labai trūksta butų, gerų kelių, susisiekimo priemonių ir geros kokybės prekių. o JAV norėtų pagerinti negrų kvartalus ir išleisti daugiau pinigų neturtingiems. Todėl, nepaisant aštrių kalbų prieš kapitalizmą ir imperializmą Maskvos konferencijos metu, tos dvi valstybės artėja, o paskutinė Gromyko kelionė į Egiptą parodė, kad Maskva pritaria JAV laikysenai žydų ir arabų atžvilgiu. Labai galimas dalykas, kad Maskva, praradusi autoritetą savųjų tarpe per paskutinę komunistų konferenciją, pasidarys sukalbamesnė ir nuolaidesnė. Iš tiesų, praradusi savo įtaką Konge, Brazilijoje (Goulart), Indonezijoje, Ghanoje ir kitur, Rusija nieku neimponuoja, o inteligentų peticijos, protestai ir teismai Sovietuose rodo, kad komunistų partija Rusijoje pergyvena krizę. Sakoma, kad be senųjų koncentracijos stovyklų Rusijoje atidarytos 45 naujos ir visos netuščios. Bet Maskvos konferencijoje apie tai neužsiminta nei žodžiu.

Kaip auga amerikinis ūkis

LEONARDAS DARG

KOKS BUVO JAV ŪKIS SENIAU?

JAV ūkis pasiekė nemenko aukščio. 1929 m. BTP (bendrinės tautos pajamos) pasiekė 104,4 bil. dol. Tie metai betgi buvo ir ūkinės katastrofos metais. 1930 m. BTP krito iki 91,1 bil. dol., o 1931 m. jau net iki 76,3 bil dol. Ūkinis sustojimas buvo toks didelis ir ilgas, kad dar 1939 m., jau ūkiui gerėjant, BTP tebuvo 90,5 bil. dol., o federalinis biudžetas — 9 bilijonai dolerių.

Nedarbas buvo didelis. 1933 m. JAV buvo beveik 13 milijonų bedarbių, arba 25% darbo jėgos. 1939 m. jų vis dar buvo 9,5 mil., arba 17% darbo jėgos.

1939 m. JAV gyventojai tarp kaimo ir miesto buvo beveik lygiomis pasiskirstę, miestui kiek persveriant. Gimimai betgi mažėjo, teikdami medžiagos labai liūdniems pranašavimams. Pramoninio darbininko uždarbis buvo 63 c. per valandą, arba 1241 dol. per metus; gydytojo — 4229; pasiturinčio tarnautojo bei valdininko — 2500. Gerus pietus tuo pačiu metu buvo galima gauti už 65 c., vyrišką eilutę už 8 dol., o forduką už 685 dol. Vidutinis darbininkas anuomet mokesčių visai nemokėjo.

KAIP PASIKEITĖ AMERIKINIS ŪKIS KEYNES ĮTAKOJE

Jau Rooseveltas klausė Keynes ūkinių patarimų. Keynes net atvažiavo Amerikon ir savuosius patarimus dėstė pačiam Rooseveltui abejodamas jo inteligencija. Rooseveltui Keynes patiko, bet, kaip jis pats prisipažino, jo mokslo jis tiesiog nesuprato. Gal dėl to ir ūkinėje politikoje Keynes teorija tik dalinai tesivadovauta. Panaši padėtis buvo ir Trumano bei Eisenhowerio prezidentavimo metais. Kitaip buvo pastaraisiais aštuoneriais metais, konkrečiai visu plotu pritaikius Keynes teoriją. Ūkinė pažanga buvo labai didelė.

1939 m. JAV turėjo 130 milijonų gyventojų. Iš jų 4 milijonai uždirbdavo daugiau 2000 dol. per metus. 1960 m. iš 180 mil. gyventojų 25 mil. uždirbdavo daugiau 5000 dol., o 1969 m. vasario mėn. tik gamyboje dirbantieji darbininkai uždirbo vidutiniškai 6.550 dol. 1939 m. tik 3% JAV žmonių turėjo pakankamai įplaukų, kad turėtų mokėti mokesčius iš viso, o 1960 metais tokių jau buvo visi 48 mil. arba pusė visų suaugusiųjų. 1939 m, iš apie 670.000 buvo surenkama 90% mokesčių, o 1960 m. jau prireikė 32 milijonų žmonių surinkti tai pačiai mokesčių daliai. Nuo 1952 iki 1961 metų žmonių skaičius su mažesnėmis kaip 5000 dolerių pajamomis nukrito iš 43 milijonų iki 33 milijonų, kai tuo pačiu metu gyventojai pakilo iš 160 iki 180 milijonų.

KITI SKAIČIAI

1969 m. vasario gale buvo 77,7 milijonų dirbančiųjų. Nedarbas šiuo metu tesiekia 3,3 nuošimčius. Vedusiųjų vyrų bedarbių tačiau tėra 1,4%, o vyrų iš viso — 1 8%. 1968 m gruodžio gale asmeninės žmonių įplaukos pasiekė 713,4 bilijonų dolerių, o BTP tuo pačiu metu — 860 bilijonų dolerių 1969 metais BTP laukiama 915-930 bilijonų dolerių. Pastarųjų pramatymų didelis net 15 bilijonų dolerių skirtumas atsirado dėl nesutarimo, kiek pasiseks apvaldyti infliaciją. Iš viso turėtina galvoj kad pastarųjų trejų metų BTP skaičiai infliacijos daugiau iškreipti, kaip kitų metų.

Na, kainos iš viso daugiau linkusios kilti, kaip kristi Jei 1939 m. visų gėrybių rodiklis siekė 42, tai 1964 m. jis jau buvo pasivaręs iki viso 100. Tai reiškia, kad kas 1939 m. kainavo 42 c, tai 1964 m. jau iki viso dolerio pašoko. Per čia minėtus 25 metus BTP užtat pakilo apie šešis kartus. Tai reiškia, kad jųjų pajamos žymiai greičiau auga, kaip kainos.

Dar ryškiau matomas amerikinio ūkio stiprumas, kai BTP skaičiai palyginami ne tik tarp savęs, bet ir su užsieniniais duomenimis. Amerikinis ūkis tik vieneriais metais pajėgia pakilti tarp 42 ir 70 bilijonų dol. O 1964 m. visos Afrikos BTP apytikriai tesiekė 30 bil. dol. ir visos P. Amerikos — apie 60 bil. dol. Afrikoje yra bene 70 mil. gyventojų daugiau kaip JAV, o P. Amerikoje 20 mil. mažiau.

MŪSŲ JĖGOS, MŪSŲ ŽINOS, LAISVAI LIETUVAI TĖVYNEI

Klausimai be atsakymo

Yra nenuginčijamas faktas, kad jau eilė metų Brazilijos jaunimas nebeturi nė vienos gyvos, judrios jį dominančios organizacijos. Ne tik lietuviai. Nepastebim jų nė braziliečių jaunime. Kaip tai suprasti?

Prieš penketą ir prieš porą metų bandyta pasiteirauti paties mūsų jaunimo. Kviestą jaunimas pasisakyti vienos stovyklos metu ir paskui šaukiamame pasitarime. Deja, pats jaunimas sugebėjo tik patvirtinti, kad jaunimas organizacijų nemėgsta, kad nėra jam įdomių susibūrimų ir net kad tai jam nerūpi! O paklaustas, kokios organizacijos galėtų jaunimą sudominti ir traukti — tik gūžtelėjo pečiais ir nerado nieko pasakyti. Reiškia patys nežino, ko nori, ar gal žino, jog nieko nenori. Atrodo visai pakenkinti, kad tėvai parūpina butą, maistą ir drabužį, norom ar nenorom gali eiti į mokyklą, įsigyti amatą ar profesiją, pa kui gerai uždirbti, visko turėti ir maloniai patogiai gyventi. Žinoma, yra ir išimčių, bet jų ne per daugiausia,

Yra keista, kad mūsų jaunimo netraukia nė sportas, nė šokiai, nė daina. Juk Jaunimo Namai Zelinoje jaunimui atidari. Gali bet kada susirinkti. Buvo skelbiami ir pasišokimai ir kinas, ir ping-pongo stalas yra, ir gali patys ką nors prasimanyti Bet ir tai numirė.

Jėzuitai Dr. Kudirkos namuose irgi kvietėsi jaunimą ir šokiams, ir sportui, ir dainos menui. Ir čia mažai teatėjo

Didieji pasaulio perversmai, sąjūdžiai praeityje kilo iš jaunimo, ypač iš studentijos. Ir Lietuvos jaunimo didžiuosius sambūrius kaip Pavasarininkus, Ateitininkus ir (pradžioje, iki suvalstybinimo) skautus, sukūrė jaunimas; jaunimas, vadovavo jaunimas išvystė gyvą judrią veiklą, daugelyje vietovių jokios vyresniųjų paramos negaudami. Ką išdarinėja jaunimas komunistų pavergtoje Čekoslovakijoje ir Lenkijoje. Kodėl šių dienų mūsų jaunimas tokiu judrumu tokia veiklos ugnimi nebepasireiškia?

Normaliai jaunimo amžius tai drąsių svajonių, didelių kilnių užsimojimų, nesuvaldomos energijos veikti kurti amžius. Jaunimas geidžia susikurti geresnį pasaulį negu jų tėvai susikūrė. Kaip begalima vadinti jaunimu tokius vaikinus ir mergaites, kurie niekam neparodo jokio užsidegimo, jokio susižavėjimo, kurie neaudžia drąsių svajonių ir nesirūpina tas svajones įgyvendinti, kai negali vieni, tai susibūrę draugėn? Argi yra jaunatviškos dvasios požymis murksoti visą atliekamą laiką prie televizijos kvailybių, ar kur užkampėmis susiporavus slampinėti?

Šituo trumpu rašinėliu tik klausiame, klausiame, klausiame. Atsakymų neduodame. Ar atsiras, kas apie tai pagalvotų ir pabandytų rasti atsakymus?

J. Kidykas

Vokietijos Lietuvių Jaunimas ir Senimas Apie Jaunimo Veikla

Šių metų balandžio 19-20 dienomis Vokietijos Liet. Bendruomenės Stuttgarto apylinkės Valdyba, Lietuvių klubas ir Jaunimo žodžio redakcija suorganizavo jaunimo seminarą — diskusija.

EILĖS MARIJAI IŠ LIETUVOS
Skaitytos gegužinėse pamaldose

MOTINOS DIENA

LAIMINK, MARIJA, MAMĄ!

Aš, brangi Marija, dar turiu mamytę
Ji kiekvieną rytą prikelia mane.
Ji vaikystėj mano tartum saulė švyti —
Ji krūtinėj aidi mėlės lopšine.

Ji mane lopšely per naktis lingavo —
O, mamyt, ir šiandien dėl manęs vargst!
Į lopšinę pynei tylią maldą savo
Ir, kaip obelėlė, pabalai anksti...

Ką aš dovanosiu Tau, gera mamyte,
Už vargus didžiausius, rūpesčius sunkius?
I Mariją melsiuos aš kiekvieną rytą,
Ji palengvins tavo žemiškus kelius.

Apie bažnytėlę seni medžiai šlama —
Ir laukų gėlynai meldžiasi visi,
Laiminki Marija, mano brangią mamą!
Motina nuo amžių mūs visų esi!

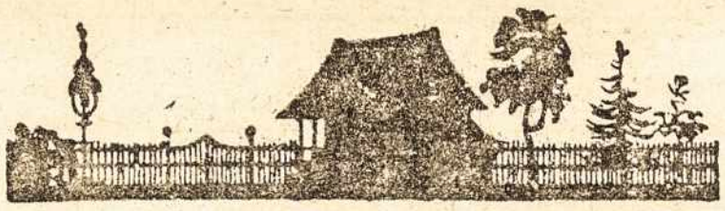

Pakviesta eilė jaunuolių viduramžių ir senelių lietuvių iš įvairių Vokietijos vietuvių. Susirinko 36 asmenys. Pagal amžių dalyvių buvo trys grupės 15 jaunuolių tarp 16 ir 30 metų; 12 asmenų tarp 30-60 metų ir 9 seneliai, kurių vyriausiam 82 metai.

KAS YRA JAUNIMAS?

Pirmoj eilėj klausta, kas yra jaunimas? Kas turi įgaliojimą kalbėti jaunimo vardu? Pasakyta įvairių minčių bet galutinai nusistatyta, kad lemia amžius. Neklaida kalbėti apie jauną dvasią senuose metuose, bet iš tiesų jaunuolis yra tas, kuris nėra peržengęs 30 metų amžiaus ribos.

AR YRA ĮTAMPOS TARP JAUNIMO IR SENIMO?

Vieni pasakė, jog yra įtempti santykiai tarp jaunimo ir senimo. Toliau klausė kodėl taip yra?

P. G. Baubas mano, kad Vokietijoje užaugdamas mūsų jaunimas pasisavino vokišką mąstysenę, o vyresniej turi lietuvišką. Dr. M. Baublys (62 metu) ypač pabrėžė, kad laisvė Lietuvoje tęsusis tik 6 mėnesius, o visu kitu nepriklausomybės metu buvęs nuolat varžomas žodis, susirinkimai ir spauda, kai tuo tarpu V. Vokietijoje yra visos laisvės garantuotos, net laisvė naudoti langus ir vartyti automobilius. Toliau daktaras atkreipė dėmesį į anų Lietuvos laikų jaunimo skurdą jį lygindamas su šių dienų Vokietijos gerbūviu, kuriuo jaunimas naudojasi. Jis tvirtino, kad vyresnioji karta meluoja jaunimui net ir apie Lietuvos grožį kalbėdama, kur iš tikro buvo daug skurdo.

Kun. Br. Lubinas (45 m.) pabrėžė, kad bendroji visame pasaulyje pasiekta pažanga ypač ūkio ir technikos srityse suskaldo kartas.

Dr. Karvelis tvirtino, kad tarp jaunimo ir senimo nesą jokios įtampos ir todėl nėra ko ieškoti jos priežasčių. Dėl to kilo karšti ginčai, kurie praktiškai parodė jog tokios įtakos esama.

K. Brazaitienė pasakė, jog įtampą sudaro jaunimo priešinimasis bet kokiam autoritetui. Mečys Landas (20 m.) paaiškino, kad autoritetas nėra įgimtas, kad jį reikia užsitarnauti. Dr. Karvelis mėgino paaiškinti, kad pas mus vyresnieji autoritetu nesidangsto, kas vėl iššaukė daugelio pasipriešinimą.

Dr. Baublys nukreipė diskusijas į Vasario 16 gimnaziją. Ten visas auklėjimas esąs perdėm autoritetinis. Jam smarkiai pasipriešino tą gimnaziją baigusieji studentai Landas ir A. Šmitas (21 m.) ir stutgartiškis Gasiūnas (72 m.)

Tų diskusijų išvada tokia: yra konfliktas tarp jaunimo ir senimo. Bet tai yra geras dalykas, nes jis įgalina pažangą.

JAUNIMAS IR LIETUVA

Dr. P. Karvelis skaitė įvadinę paskaitą. Jis pateikė tokius klausimus:

Ar lietuvių jaunimas Vokietijoje yra vienos nuomonės, kad jis visų pirma turi stengtis atgauti Lietuvai politinę nepriklausomybę; antra, kad ir mes lietuviai galėtumėm pasirinkti tokią valstybės santvarką, kuri atitiktų daugumos piliečių valią; trečia, kad valstybę tvarkytų demokratiniais pagrindais sudaryta vyriausybė, garantuojanti kiekvienam žmogui pagrindines žmogaus teises.

Čia tuojau pat prijungtas K. Brazaitienės referatas «Jaunimo veikla ir jos uždaviniai». Ji suskirstė jaunimo veiklą į tris tarpsnius: 1. prieš jaunimo kongresą Čikagoje, 2. kongresas, 3. veikla po kongreso

Karvelio ir Brazaitienės mintis diskutavo kartu. Išryškėjo: jaunimas dabar yra žymiai kritiškesnis. Jis nusivylęs vyresniųjų nerealumu, ypač kai politinėje srityje vis pučiama į seną dūdą. Žvelgiant į ateitį iškelta mintis steigti lietuvių jaunimo kultūros centrą; siūlyta jaunimui išeiti iš tautinės izoliacijos, ieškoti draugų viso se tautose.

AR BENDRADARBIAUTI SU PAVERGTĄJA LIETUVA?

Diskusijų centre nejučiomis atsidūrė klausimas ar bendradarbiauti ar nebendradarbiauti su pavergta Lietuva. Dar aiškiau klausta: ar lankytis joje, ar nesilankyti.

Dvi kraštutinės nuomonės pasakė: diplomuotas teisininkas Juozas Kairys (67 m.) NEVAŽIUOKIT, ir Dr. M. Baublys — VAŽIUOKIT I LIETUVĄ.

Tai bediskutuojant išryškėjo, jog negali būti kalbos apie bendradarbiavimą, nes okupantai neleidžia Lietuvos žmonėms bendradarbiauti su užsieniečiais. Važiuojant svečiuotis Lietuvoje, reikia gerai žinoti, kur važiuoji. Yra esminis skirtumas pripažinti Lietuvos žmonių kultūrinius laimėjimus ir pripažinti Lietuvos pavergimą, bei su juo sutikti.

(Bus daugiau)

Mokyklos, moksleiviai Tarybų Sąjungoje

VILNIUS LIETUVA — Rusai valdomuose plotuose visur viskuo apsirūpina Lietuvoj dabar jie turi ir laikraščius savo kalba, ir teatrą, filmas ir visus kitus beveik vien tik rusiškais maitina, pe riminėja iš Maskvos televizijos programas, ir žinoma, turi visur prisisteigę rusiškų mokyklų savo vaikams.

LIETUVIS, UŽ LIETUVOS RIBŲ, NETURI NIEKO LIETUVIŠKO

Niekam jie tuo pačiu neatsilygina. Pavyzdžiui, lietuvis, savo ar ne savo noru pasitraukęs «už respublikos ribų», nieko lietuviška nebeturi. Net ir prie gudų priskirtuose lietuviškuose kaimuose — kur pats Vilnius beveik ranka pasiekt — apie lietuviškas mokyklas nėra nei kalbos. Netgi žimaninę «Tiesą», sako, esą sunku gaut..

Vieną išimtį šioj savo politikoj Maskva yra padariusi, ir ta išimtis padaryta Lietuvoj, tik ne lietuviams, o lenkams. Lenkai Lietuvoj turi spaudos lenkų kalba, ir mokyklų.

496.000 MOKOSI LIETUVOS MOKYKLOSE

Isidėmėtini yra bendrojo lavinimo mokyklų ir jose besimokančių mokinių skaičiai, paskirstyti pagal dėstomąją kalbą tose mokyklose. (Yra tik dviejų metų amžiaus metų amžiaus duomenys, bet pas taraisiais metais žymių pasikeitimų toje srityje nebuvo. Žr. «Lietuvos TSR ekonomika ir kultūra — 50», Leidykla «Statistika», Lietuvos skyrius, 1967)

Iš viso mokyklų (pradinių, aštuonmečių ir pilnų vidurinių, t. y., vienuolikmečių) — 3.957, o mokinių juose 496 tūkstančiai.

Iš tų 3.957 mokyklų 143 yra mišrios, būtent: 63-jose yra lietuviškos ir rusiškos klasės, 20-tyje — lietuviškos ir lenkiškos, 34-se — tik rusiškos ir lenkiškos, o 26-se — lietuviškos, rusiškos ir lenkiškos.

LIETUVIŠKAI MOKOSI 83%, RUSIŠKAI — 13%

Visos kitos mokyklos yra vienakalbės, būtent: 3.501 lietuviška, 113 rusiškų, 200 — lenkiškų.

Iš 496 tūkstančių mokinių lietuviškai mokėsi 412 tūkstančiai arba 83 nuošimčiai, rusiškai - 62.000 arba 13 nuošimčių, o lenkiškai — 22 tūkstančiai arba 4 nuošimčiai.

Kadangi čia kalbama apie mokinius, kurių daugumas įeina į privalomojo mokymosi kategoriją, tai būtų galima spręsti, kad ir gyventojų pasiskirstymas tautybėmis turėtų būti maždaug tokios proporcijos. Tačiau čia reikia turėti galvoj, kad dėl įvairių sumetimų ir aplinkybių kaikurie tėvai leidžia vaikus ne į savo šeimos mokyklą: yra kai kur ir lietuvių rusiškose ar lenkiškose mokyklose, pasitaiko ir atvirkščiai Be to, statistikoje nenurodoma, kurias iš tų mokyklų lanko žydų ir kitų tautinių mažumų vaikai.

Pastebėtina, kad lietuviškai besimokančių nuošimtis per 12 metų (nuo 1955) pasiliko pastovus (83), lenkų sumažėjo nuo 6 iki 4, o rusų pakilo nuo 11 iki 13.

(ELTA)

TREČDALIS TIKINČIŲ SOVIETŲ RUSIJOJE

Jugoslavijos studentų laikraštis «Studenski List», išeinantis Belgrade, nesenai paskelbė statistinius davinius apie religines bendruomenes Sovietų Rusijoje. Pagal juos virš trečdalio Sovietų Rusijos gyventojų yra tikintieji. Apie 8 milijonai yra katalikų, 3,5 milijonai žydų tikėjimo, virš 30 milijonų stačiatikių ir apie 50 milijonų mahometonų. Nežiūrint 50 metų antireliginės propagandos su įvairiausiais persekiojimais — religiniai įsitikinimai Sovietų Rusijoje tebėra gyvi.

IVAIRUMAI

UŽMIGDO ELEKTRA

Izraelio Hadassah Universiteto medicinos centras praneša, kad surado būdą užmigdyti miegoti negalinčius žmones. Per juos leidžia silpną elektros srovę tekėti. Po 10 iki 20 tokių elektra smegenų sujudinimo, pekiolika iš dvidešimts tokių nemiegalių pradėję normaliai miegoti, kai paprastai miego vaistai jiems nieko nepadėję

ŠILUMINĖS BATERIJOS

Iki šiol elektros baterijos buvo gana silpnos ir vartojamos tiktaii kišeninėms lemputėms, radijams ir mažiems aparatukams sukti. Š. Amerikoje išrastos stiprios šiluminės baterijos, kurios galėsiančios pakeisti šildymo-virimo dujas, ir būsiančios pigios daug švaresnės ir nepavojingos. Pramatoma kad po dviejų trijų metų jos būsiančios jau plačiai vartojamos.

BRAZILIJOJE būsią pusket virto šimto milijonų gyventojų apie 2000 metus — praneša privatūs apskaičiavimai iš Rio de Janeiro.

AR ŽINAI, KAD:

Šiaurės Amerikos valdžiai priklauso 760 milijonų akrų žemės, t.y. trečdalis visos valstybės ploto?

Kad ji turi 421.493 pastatus, kurių dauguma yra karinėse to krašto stovyklose po visą pasaulį. Federalinė žemė ir pastatai yra vertinami 103 bilijonais doierių. Be to Š. Amerikos valdžia garantuoja 99 bilijonus dolerių paskolų žmonių gyvenamiems namams statyti.

Š. Amerikos valdžioje darbuojasi kone pusseptinto milijono vyrų ir moterų, čia įskaitant ir kariuomenę. Iš 13 dirbančių amerikiečių, vienas darbuojasi valdžios įstaigose. Algų išmokama 39 bilijona dolerių per metus.

«MŪSŲ LIETUVOS» REDAKCIJAI IR ADMINISTRACIJAI, TAIP PAT IR SÃO PAULO LIETUVIAMS JĖZUITAMS GALITE SIŲSTI LAIŠKUS ŠIUO ADRESU

CAIXA POSTAL 4421,
S. PAULO, BRASIL.

ĮSIDĖMĖTINI ADRESAI LIETUVOS ATSTOVYBĖS URUGUAY, MONTEVIDEO:

p. Anatol. Grišonas, Ciudad de Paris 5836, Tel. 50-2180. Veikia kasdien prieš piet.

LIETUVIŲ BAŽNYČIA VILA ZELINA: Rua Inacio ir Av Zelina, Mons. Pio Ragažinskas, Tel. 63-5975.

Šv. Juozapo Vyrų Brolijos Pirmininkas p. Juozas Matelionis, Rua Iatai, 150 — Casa Verde, Tel. 266-0346.

TĖVAI JĖZUITAI: Rua Juatindiba, 20 Parque da Mooca — Tel. 273-0338

LIETUVIŲ KALBOS PAMOKOS S. PAULY:

MOOCA, Rua Juatindiba, 20 šeštadieniais 14 val.

LIETUVIAMS PAMALDOS LAIKOMOS

V. Zelina parapijoje kasdieną ir kiekvieną sekmadienį kaip iki šiol.

Šv. Kazimiero parapijoje: Parque da Mooca Rua Juatindiba, 20.

Sekmadieniais ir šventadieniais 8, 10 ir 17,00 val.. Darbo dienomis 7 ir 7,30 val., arba atskirai susitarus dėl laiko kai turimos metinės ar 7 d misios;

Išpažintys čia klausomos kasdieną prieš mišias,

Pirmą mėnesio sekmadienį Parque das Nações 10 val. V. Carolina 15 val., Casa Verde, 17,15 val.

Antrą:

Jaçana klierikų kopl. 8,30 val Bom Retire 10 val Ipiranga 16,30 val.,

Trečią

Agua Rasa 8,30 val., Moinho Velho 11,30 val., Lapa 16,30 val.,

Paskutinį:

Vila Anastacio 8,30 val., Vila Bonilha 11,15 val. V. Prudente 18 val.

RIO DE JANEIRO

Lietuvių radio valandėlė «A voz da Lituania» yra transliuojama KETVIRTADIENIAIS 18 val. 40 min.

SKAITYKITE IR PLATINKITE VIENINTELĮ PIETŲ AMERIKOS SAVAITRAŠTĮ «MŪSŲ LIETUVA».

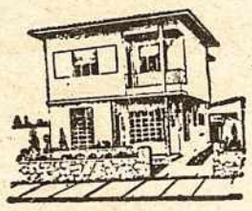

Stasys Lapienis

naujose patalpose parduoda įvairias statybos medžiagas bei visokius namų reikmenis.

Naujasis adresas:

DEPOSITO PARATODOS

Avenida Sapopemba, 5761, V. Guarani

ALEKSAS KALINAUSKAS

Advokatas

atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskitis, dokumentų atitaisymas, nuominiukų išmetimas ir kiti darbai.

Rezidencija: R. Joaquim Piza, 204 Tel. 31-2548

Raštinė: 15 de Novembro, 244 4.o - Sala 19 - Tel. 37-0324 no 14,00 iki 18,00 val.

JONAS JAKUTIS

RUA COSTA BARROS, 352

TEL. 63-3285 — VILA ALPINA

Turi įvairiausių statybos medžiagų, geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių.

Lietuviai pirkim pas lietuvius!

Incorporações — Condomínios — Loteamentos — Administração — Compra e Venda de Imóveis.

Administradora e Imobiliaria Bernardes Ltda.

sócio responsável Gil Prestes Bernardes

Praça Antonio Prado, 33, — 4º andar — Conjunto 401 Telefone 33-1443 — São Paulo

Didelis pasirinkimas medžiagų ir skoningas pasiuvimas, LAURO SANDRON vyriškų rūbų

SIUVYKLOJE LAURO

Rua do Orfanato, 686, — V. Prudente — Fone 63-5294 São Paulo

Medžiaga parduodama ir išsimokėjimui / teikite ir įsitikinkite medžiagos ir darbo kokybe ir kaina

VIENINTELIAI ATSTOVAI GARSIOJO VANDENS LINDOYA

IRMAOS CARRIERI LTDA.

Lindoya vanduo yra senai žinomas gėrimas Kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite, sitikinkite ir visados naudokite!

Rua Dino Bueno, 643
Telefones: 220-1748, 220-1751 e 220-1752

Caixa Postal 3967 — SÃO PAULO

EMBU FONTE DOS JESUITAS

LIETUVOS NACIONALIN
MARTYNO MAŽVYDO BIBLI

Mūsų Lietuva

UA JUATINDIBÂ, 20 — P. DA MOÓCA — SÃO PAULO, 13

TARYBOS POSĖDIS

Liepos 12 dieną, šeštadienį, 19 val yra šaukiamas Bendruomenės Tarybos posėdis Tėvų Jėzuitų namuose, rua Juatindiba, 20. Parque da Moóca

Kun. J. Šeškevičius
Prezidiumo pirmininkas

V.Zelina

MIRĖ

Jurgis Brenčys, turėjęs virš 70 metų amžiaus. Mirė jie liepos 7 dieną Mūsų užuojauta giminėms ir artimiesiems.

ŠV. MIŠIOS

LIEPOS 12 d. 9 val. už Mažečių šeimos mirusius Mišios su egzekvijomis; liepos 15 d. 7 val. už Jurgį Brenčių 7-tos dienos Mišios su egzekvijomis; liepos 17 d. 7 val. už Elžbietą Šukienę, metinės Mišios su egzekvijomis.

KALBĖJ. KUN. JUOZAS ŠEŠKEVIČIUS

Praeitą sekmadienį Vila Zelinos šv. Juozapo bažnyčioje per visas Mišias. Jis prašė pagelbėti jo parapijos indėnams ir kitiems beturčiams. Šį sekmadienį jis rinks prie bažnyčios geraširdžių žmonių aukas, duodamas pinigais ir daiktais. Mes džiaugiamės šio lietuvio kunigo uolumu.

SERGA;

V Prudentės ligoninėje sunkiai serga p. Antanina Jakubavičienė.

A. a. advokato VIKTORO AUSENKOS atminimas bus liepos 14 d. pirmadienį, septintą valandą ryto. Bus egzekvijos ir šv. Mišios. Kviečiame dalyvauti giminės, draugus ir pažįstamus.

Šeima

STAIGA MIRĖ

Vila Formosa kapinėse liepos 2 d. palaidotas staiga miręs 34 metų ANTANAS ŠUKYS. Jis gyveno V. Ema. Liko jauna šeima, motina Ona ir brolis Sigitas. Septintos dienos mišios atlaikytos Šv. Kazimiero parapijos koplyčioje liepos 9 d.

UŽSIMOKĖJO UŽ ML

J. Androlytė 10 ncr., J. Buragas 20 ncr., Teklė Girčienė 15 ncr., Antanas Serbenta 30 ncr.

Moóca

Dailininko p. Navicko vadovaujami vyrai šiuo metu gražina Dr. Vinco Kudirkos namų vidų. Išdažyta salė, buvusioji koplyčia ir kiti kambariai. Nupirkta staliukų ir kėdžių. Baigus namus tvarkyti žadama atidaryti valgyklą bent sekmadieniais ir bufetą. Rengiamasi ir kiemą išcementuoti.

IŠ SAVITARPIO PAGALBOS TARNYBOS VEIKLOS

Prieš pora mėnesių įkurta Brazilijos Lietuvių Bendruomenės Savitarpio Pagalbos Tarnyba palengva įsitraukia į šalpos darbą.

Jau šelpia 6 lietuvių šeimas. Jas sušelpė pinigais ir davė po ryšulį su rūbais, baltiniais ir avalyne.

Rūbų ir baltinių parinko Kutkienė, Baltaduonienė vila Zelinoje, atvežė jų P. Šimonis ir El. Šepetauskienė iš Mookos ir kitos moterys.

Pinigais naujai aukojo Jonas Dimša 30 ncr., Tėvai Jėzuitai 30 ncr. ir Šv. Juozapo Vyrų Brolija 80 ncr. (likučius iš Brolijos organizuotos švent kelionės į Aparecida do Norte.

Visiems aukojusiems Savitarpio Pagalbos Tarnybos valdyba nuoširdžiai dėkoja.

PAGALBA STUDIJUOTI

Praeitą šeštadienį Tarnybos valdyba savo posėdyje apsvarstė įvairius organizacinius klausimus. Svarstė ir LEOKADIJOS ALEKNAVIČIUTĖS prašymą padėti jai studijuoti medicioną viename Portugalijos universitete, kur ji gavo stipendiją. Tačiau už pragyvenimą bendrabutyje reikia pačiai užsimokėti.

Valdyba sprendė, kad tai gabiai, lietuviškoje veikloje tiek pasižymėjusiai lietuvaitei iš gausios šeimos padėti. Pas kutiniu metu ji mokytojauja Vila Zelinos Šeštadienio mokyklėlėje ir vadovauja Žilvitiečiams.

S. Paulo kolonijos lietuviai draugėn susibūrę gali pajėgti suaukoti jos studijoms reikalingą sumą. Tai būtų įrodymas darbais lietuviškajam jaunimui, kad ji ne vien tik reikalavimus jaunimui stato, bet iš tikro dosniai padeda jam, kad verta būti lietuviu.

ALIO! ALIO!! ALIO!!!

Smagiai ir naudingai praleisti laiką kviečia visas ir visus Šv. Juozapo Vyrų Brolija savo rengiamame tradiciniame

SPAUDOS BIČIULIŲ POBŪVYJE-BALIUJE

Jis bus š.m. rugpjūčio 10 dieną, lygiai 13 valandą, Zelinos Jaunimo Namuose.

Pietų metu gros lietuviška muzika ir bus trumpa meninė programa.

Pakvietimus galite gauti pas Vyrų Brolijos narius:

ZELINOJE: pas Juozą Baužį, Igną Verbicką, Vincą Banį, Kazimierą Rimkevičių ir Vitą Žaikauską

V. PRUDENTĖJE pas Motiejų Tamaliūną.

CASA VERDĖJE pas Andrių Stankūną ir pas Brolius Matelionius

Taip pat galima gauti «Mūsų Lietuvos» redakcijoje, rua Juatindiba, 20, Parque da Moóca ir laikraščio spaustuvėje pas p. Bronių Šukevičių.

Daugiau informacijų teiraukitės pas Vyrų Brolijos pirmininką p. Juozą Matelionį. Tel. 266-0346.

Dalyvaudami prisidėsite išlaikyti vienintėlį mūsų laikraštį MŪSŲ LIETUVĄ!

JIEŠKOMAS

Viena šeima iš Grikepelių kaimo Lietuvoje ieško JONO ZABARSKO. Jis kilęs iš Grikepelių kaimo, Svedasų valsčiaus, ir anksčiau gyveno S. Paulyje. Žinantieji, kur jis dabar gyvena, malonėkit pranešti ar ML redakcijai, ar p. Augustinui Gogeliui Av. Pinheiro Franco 249, Mugi das Cruzes.

Liet. Kat Šv. Juozapo Vyrų Brolijos

VEIKLOS KALENDORIUS.

Rugpiūčio 10 d. Tradicinis Spaudos Balius — «Mūsų Lietuvos» bičiulių sueiga.

Spalių 19 d. piknikas į Jurubatuba.

Lapkričio 16 d. Piknikas į Praia Grande, Santos.

DĖMESIO! DĖMESIO!

Naujas visiems lietuviams žinotinas adresas! Vienintėlės Brazilijoje asmeninės Šv. Kazimiero parapijos, Tėvų Jėzuitų, laikraščio «Mūsų Lietuva» ir lituanistinės mokyklos adresas dabar yra toks:

RUA JUATINDIBA, 20
Parque da Moóca.

Telefonas lieka tas pats: 273-0338. Laiškus siųsti geriau per Caixa Postal 4421, S. Paulo

ML PRIE PAŠTO

«Mūsų Lietuvos» paskirų numerių galima vis gauti nusipirkti kioske, įeinant į Centralinį Paštą kairėje pusėje.

ATSKIRO NUMERIO KAINA 0,30

IVAIRENYBĖS

Pirmasis žmogus, kurs pastatys savo koją ant Mėnulio «žemės» bus Neil Armstrong, 38 m. amžiaus. Žemėje, pilnoje savo aprangoje ir su kvėpavimui reikalingo deguonio indu ant pečių, jis sveria 140 kilogramų. Mėnulyje jis tesvers 24 kilogramus, nes Mėnulio traukia yr apie 6 kartus mažesnė negu Žemės.

✦✦✦

KĄ VEIKS MĖNULIN IŠLIPĘS?

Paims apie 50 kilogramų Mėnulyje rastų akmenų, žemės ar kitokių mineralų. Juos atgabens Žemėn, mokslininkams tyrinėti.

Pastatys saulės vėjui matuoti vėtrungą, pasistatys antrikojo televizijos aparatą, kurs paims perduos Žemei Mėnulio ir besidarbuojančių astronautų vaizdus. Galėsim tai regėti ir Brazilijoje.

Įtaisys ir Mėnulyje paliks du aparatus: Vienas bus seismografas Mėnulio drebėjimams regirtruoti ir stiprumui matuoti. Kitas 140 klg. aparatas LAZERIO spinduliams nuo Žemės pagauti ir juos atgal spindulioti. Tai padės mokslininkams labai tiksliai nustatyti Mėnulio tikrąjį tolumą nuo žemės.

AR ŽINOTE?

Š. Amerikoje 1968 metais vienas automobilis teko kas 23 žmogui, o Sov. Rusijoje kas 850;

Televizorių Amerikoje vienas kas 17 žmonių, Sov. Rusijoje vienas kas 42 žmonėn.

Radijų: Amerikoje kas devintas žmogus turi vieną, Sov. Rusijoje kas 34-tas;

Skalbiamųjų mašinų. Amerikoje tenka viena kas 44 žmonėm. Sov. Rusijoje viena kas 51 žmogui.

Šaldytuvų: Amerikoje vienas kas 39 žm. Sov. Rusijoje vienas kas 55 žm.

Siuvamųjų mašinų: Amerikoje viena kas 155 žm. Sov. Rusijoje viena kas 197.

PER 10 METŲ NEPAKILO

Nors Š. Amerikos karinės išlaidos atrodo baisiai didelės jos beveik nepakilo per paskutinius dešimtį metų. Apsigynimo reikalams Amerika skiria 78 bilijonus dolerių per metus. Tai sudaro tik 8,8 procentus visų USA išlaidų, ir tik 43 procentai visų federalinės valdžios išlaidų 1960 metais kariniams reikalams buvo skiriama irgi tik 47 procentai visų USA federalinės valdžios išlaidų.

DR. ANTONIO SIAULYS
C. R. M. 10.647
Cirurgião da Santa Casa de São Paulo
Medico da Cruzada Pro Infancia
Especialista em Obstétricia pela Maternidade de S. Paulo
Clinica de Adultos e Crianças — Molestias de Senhoras
Partos — Operações
Horario: Das 12 as 14 e das 19 as 21 horas
Consultorio e Residencia RUA DOS TRILHOS, 1576
Mooca, Fone 92-3991

Atende se com hora marcada
DR. JONAS NICIFORCIUKAS
Cirurgião Dentista
p/ Universidade de São Paulo
RAIOS X
Consultorio: Rua Capt. Pacheco Chaves, 1206,
Vila Prudente, Tel. 63-5352

ADVOKATĖ IRENA GRITĖNAS — SPINA
praneša tautiečiams, kad daro inventarus, iškraustymus, skyrybas, nejudomo turto administravimą,
Priima klientus savo raštinėje, esančioje Largo Sete de Setembro, 52, 6.o andar, sala 607 (priešais Forum) nuo 16 iki 18 valandos.